

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศเป็นกระบวนการที่มีทิศทางและมีการร่วมมือกันอย่างกว้างขวางของประชาชนเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างกว้างขวางและรวดเร็วในทางสังคมและการเมือง และการที่ให้มีการเปลี่ยนแปลงในทางสังคมและการเมืองก็เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขนานใหญ่ในทางเศรษฐกิจ เทคโนโลยี สภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมของประเทศ ทั้งนี้เพื่อความเจริญก้าวหน้าในทางศีลธรรมและทางวัตถุของประชาชนส่วนใหญ่จะบรรลุผลภายใต้เงื่อนไขของความเสมอภาค ศักดิ์ศรี ความยุติธรรม และเสรีภาพ

เบลทราน (L.R. Beltran)

หน้าที่สำคัญของการสื่อสารเพื่อการพัฒนาสังคม ประกอบด้วย 1) หน้าที่ในการให้ข่าวสาร (Information function) 2) หน้าที่ในการชักจูงใจ (Persuasive function) และ 3) หน้าที่ในการให้ความรู้ (Education function) ทั้งสามหน้าที่ประกอบกันเป็นกลไกสังคมที่จะผลักดันให้สังคมพัฒนาไปตามเป้าหมายที่วางไว้

ในการพัฒนาประเทศนั้น ปัจจัยหนึ่งที่สำคัญที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาได้ก็คือคน การพัฒนาจะต้องอาศัยคนที่มีคุณภาพเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และการที่คนจะมีความรู้ความสามารถได้นั้น การพัฒนาด้านการอ่าน การอ่านหนังสือออก ก็เป็นสิ่งที่สำคัญและควรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

การอ่านหนังสือเป็นสิ่งที่จำเป็นและสำคัญที่จะส่งผลให้เกิดการพัฒนาบุคคล สังคม และประเทศชาติ พอสรุปได้ดังนี้

1. การอ่านช่วยให้ผู้อ่านเกิดปัญญามีความรู้กว้างขวาง
2. การอ่านช่วยให้ผู้อ่านได้รับข้อมูลข่าวสารทันต่อเหตุการณ์และก้าวตามทันโลก
3. การอ่านช่วยให้ผู้อ่านสามารถนำความรู้จากการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต
4. การอ่านช่วยให้ผู้อ่านได้เพิ่มพูนความรู้ในการประกอบอาชีพ

5. การอ่านช่วยให้ผู้อ่านได้รู้เรื่องราวต่างๆ ทั้งในอดีตและปัจจุบัน
6. การอ่านช่วยให้ผู้อ่านได้เพิ่มพูนประสบการณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประสบการณ์ที่ไม่อาจจะพบในชีวิตจริงได้ เนื่องจากขาดโอกาส ขาดเงิน และขาดความสามารถ
7. การอ่านช่วยให้ผู้อ่านตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่งได้ดียิ่งขึ้น
8. การอ่านช่วยให้ผู้อ่านสามารถวินิจฉัยความถูกต้องของเรื่องต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
9. การอ่านช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว เมื่อประสบปัญหา ก็สามารถนำมาแก้ไขเหตุการณ์ได้ทันที่
10. การอ่านช่วยให้ผู้อ่านรู้คุณค่าของสิ่งต่างๆ
11. การอ่านช่วยให้ผู้อ่านเกิดความเพลิดเพลิน ช่วยผ่อนคลายความเครียด ความวิตกกังวล
12. การอ่านช่วยให้ผู้อ่านได้พัฒนาทักษะการอ่าน ให้อ่านได้ อ่านเป็น อ่านเร็ว และอ่านเก่ง
13. การอ่านช่วยให้ผู้อ่านได้พัฒนาความเข้าใจอันดีงามทางสังคม และช่วยทำให้มีมนุษยสัมพันธ์อันดีต่อกัน
14. การอ่านช่วยป้องกันมิให้เกิดการลืมนหนังสือ การอ่านหนังสือออก เป็นปัจจัยหนึ่งที่ใช้ในการวัดความเจริญก้าวหน้าของประเทศ
15. การอ่านเป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะช่วยส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติทั้งทางด้านสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ

ด้วยเหตุผลดังที่กล่าวมา การอ่าน นับเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับคนในประเทศ เพราะล้วนแล้วแต่เป็นการพัฒนาสติปัญญา ความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถ ช่วยเพิ่มพูนประสบการณ์ และเปิดโลกทัศน์ แม้ประสบการณ์บางอย่างอาจจะไม่ได้ประสบด้วยตัวเองในชีวิตจริง แต่ก็สามารถที่จะเรียนรู้ได้จากการอ่าน และด้วยความเจริญก้าวหน้าในทุกๆ ด้าน ทั้งเทคโนโลยี วิทยาการต่างๆ ทำให้จำเป็นต้องศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลา เพื่อปรับปรุงและพัฒนาตัวเองให้ทันสมัยอยู่เสมอ

วัสดุสำหรับการอ่านที่สำคัญยิ่ง คือ หนังสือ ซึ่งหนังสือก็มีเนื้อหาที่แตกต่างกันไป พอจะแบ่งเป็นประเภทต่างๆ ได้ดังนี้

1. หนังสือเรียน คือเอกสารทางวิชาการ ตำราต่างๆ หนังสืออ้างอิง และหนังสือหรือเอกสารที่มุ่งให้ความรู้ด้านต่างๆ แก่ผู้อ่านเป็นเรื่องๆ ไป
2. หนังสือบันเทิง ได้แก่ เรื่องที่มุ่งให้ผู้อ่านเพลิดเพลิน อาจจะเป็นนิยาย นวนิยาย เรื่องสั้น การ์ตูน บทละคร บทกวี ฯลฯ
3. สารคดี ได้แก่ หนังสือประเภทที่มีทั้งเนื้อหาสาระและมีความมุ่งหมายจะให้ผู้อ่านเพลิดเพลินด้วย อาจจะเป็นสารคดีเชิงประวัติศาสตร์ เชิงท่องเที่ยว เชิงชีวประวัติ สารคดีเกี่ยวกับอาชีพ เป็นต้น
4. หนังสือประเภทคำสอนทางศาสนา แนวคิดเรื่องอธิบายปรัชญา ตลอดจนเสนออุดมคติต่างๆ โดยเน้นให้ผู้อ่านคิดตรិตรอง
5. หนังสือประเภทข่าว หรือเสนอข้อมูลเหตุการณ์ การวิเคราะห์ข่าวและเหตุการณ์ต่างๆ

จากที่กล่าวมาสามารถสรุปได้ว่าหนังสือครอบคลุมสาระประโยชน์มากมาย ดังที่บทพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (2527) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของหนังสือไว้มากมายเช่นกัน ดังนี้

ฉันชอบหนังสือ

“หนังสือนี้	มีมากมาย	หลายชนิด
นำดวงจิต	เรริง	ขึ้นสดใส
ให้ความรู้	สำเร็จ	บันเทิงใจ
ฉันจึงใฝ่	ใจสมาน	อ่านทุกวัน
มีวิชา	หลายอย่าง	ต่างจำพวก
ล้วนสะดวก	ค้นได้	ให้สุขสันต์
วิชาการ	สรรมา	สารพัน
ชั่วชีวิต	ฉันอ่านได้	ไม่เบื่อเลย”

ใจความของบทพระราชนิพนธ์บ่งบอกถึงประโยชน์ของหนังสือ ไม่ว่าจะเป็น หนังสือเป็นสิ่งที่ทำให้จิตใจเรริง สร้างความสดชื่น สดใส ทั้งยังให้ความรู้ ให้ความบันเทิง และที่สำคัญอยากรู้เรื่องอะไรก็สามารถค้นหาได้ในหนังสือ

นอกจากนี้ บันลือ พุกษะวัน (2533) แสดงความคิดเห็นในประโยชน์ของหนังสือว่า สังคมจะดีและก้าวหน้าขึ้นก็เพราะวรรณกรรมช่วยผดุงส่วนหนึ่ง กล่าวคือ การที่เด็กมีวัสดุสำหรับการอ่านมากๆ ย่อมจะช่วยให้เด็กเกิดแนวคิดได้ เกิดบูรณาการในผลแห่งการอ่าน ซึ่งแนะแนวทางการตัดสินใจ เลือกทางแก้ปัญหา ฯลฯ ย่อมช่วยผดุงความยุติธรรมที่เป็นอุทาหรณ์ สมมติในเรื่องที่อ่านได้มาก

นิตา ชูโตและกลุ่มมิจิตส์ หลายเวช (2527) กล่าวว่า เด็กเมื่ออ่านหนังสือแล้วย่อมได้อิทธิพลต่างๆ ไปจากหนังสือทั้งทางตรงและทางอ้อม เด็กบางคนอาจจะได้แนวความคิดรวบยอดของเนื้อหา บางคนก็อาจจะได้ความคิดเป็นบางส่วนบางตอน ได้ศัพท์บางคำ คำพูดบางประโยคหรือเนื้อหาย่อยบางประการ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัย ความสนใจ และความสามารถของแต่ละบุคคล

ตัวเลขของการตีพิมพ์หนังสือ เป็นปัจจัยหนึ่งที่แสดงถึงระดับความเจริญของคนในประเทศ กล่าวคือ ประเทศฮ่องกง สิงคโปร์ และมาเลเซีย มีจำนวนการตีพิมพ์หนังสือในแต่ละปีต่อประชากร 1,000 คน คือ 153.5, 118.0, 27.5 ตามลำดับ ในขณะที่ประเทศไทยมีจำนวนเพียง 11.3 เล่ม และยังมีข้อมูลที่ระบุว่าคนไทยอ่านหนังสือเฉลี่ยเพียง 20 บรรทัดต่อเดือน ในขณะที่เมื่อเทียบกับคนญี่ปุ่นอ่านหนังสือเฉลี่ยเดือนละ 2 เล่ม (ปานจิตต์ โภญจนาวรรณ, ธนิกานต์ มาชะศิริานนท์ : 2544) เมื่อความแตกต่างของคุณภาพของคนวัดจากความสามารถในการอ่านและนิสัยการอ่านของคนในประเทศ จะเห็นได้ว่าคนไทย ควรต้องมีการพัฒนาด้านการอ่านอย่างมาก ภายใต้ความเชื่อที่ว่า การอ่านเป็นรากฐานของการพัฒนา

อย่างไรก็ตาม นอกจากที่จะส่งเสริมและปลูกฝังนิสัยรักการอ่านแล้ว วัสดุสำหรับการอ่านคือหนังสือเอง ก็ควรจะได้รับดูแล พัฒนาและปรับปรุงด้วยเช่นกัน เพื่อให้เหมาะสมกับคนในประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อเด็กซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาสังคม และการที่หนังสือเล่มหนึ่งได้รับความสนใจอย่างมากไม่ว่าจะเป็นเด็กหรือผู้ใหญ่ จึงเป็นเรื่องที่น่าจะได้ศึกษาหนังสือเล่มนั้นถึงความน่าสนใจต่างๆ ที่หนังสือบรรจุไว้ ซึ่งผู้วิจัยหมายถึง วรรณกรรมแฮร์รี่ พอตเตอร์

“แฮร์รี่ พอตเตอร์” ได้เข้ามาสร้างปรากฏการณ์ความนิยมในประเทศไทย เมื่อประมาณปี 2542 ด้วยตัวเลขยอดจำหน่ายทั่วโลก กว่า 40 ล้านเล่ม (นที สีทันดร : 2542) มีการแปลเป็นภาษาต่างประเทศกว่า 35 ภาษา ใน 35 ประเทศ รวมทั้งภาษาไทยด้วย ซึ่งยอดจำหน่ายในประเทศไทยกว่า 3 แสนเล่มในระยะเวลาเพียงไม่กี่สัปดาห์ของการวางแผงจำหน่าย (หนังสือพิมพ์ผู้จัดการ : 2542)

"แฮร์รี พอตเตอร์" ได้วางโครงเรื่องไว้ถึง 7 ตอนด้วยกัน แต่ปัจจุบัน (ปี 2545) เพิ่งมีการแปลและพิมพ์จำหน่ายเพียง 4 เล่ม 4 ตอน คือ ศิลลาอาถรรพณ์ ห้องแห่งความลับ นักโทษแห่งอัชคาบัน และถ้วยอัคนี แต่ละเล่มมีความหนามาก เกือบประมาณ 1,000 หน้า ในแต่ละตอนจะเป็นเรื่องการผจญภัยของเด็กชาย แฮร์รี พอตเตอร์ ที่มีเนื้อหาแตกต่างกันไป ได้พบเจอกับมิตรแท้ ได้ข้อคิดต่างๆ ได้มีการต่อสู้กับอำนาจชั่วร้าย ต่อสู้กับปีศาจ โดยที่เด็กชายแฮร์รี พอตเตอร์ และเพื่อนๆ ก็จะสามารถผ่านพ้นสิ่งชั่วร้ายต่างๆ ไปได้ทุกตอน

เพียงเล่มแรกที่วางจำหน่าย หนังสือก็ได้รับรางวัลและการยกย่องอย่างมากมาย อาทิเช่น ชนะเลิศทั้งประเภทรวมและประเภทนวนิยายขนาดยาว รางวัลหนังสือเด็ก FCBG ประจำปี 1998 ชนะเลิศรางวัลนักเขียนยอดเยี่ยมแห่งปีของสมาคมผู้จำหน่ายหนังสือ The Booksellers Association ประเทศอังกฤษ ประจำปี 1998 รางวัลหนังสือดีเด่น และหนังสือสำหรับเยาวชนยอดเยี่ยม จากสมาคมห้องสมุดอเมริกัน ประจำปี 1998 ฯลฯ รางวัลต่างๆ เหล่านี้คงจะเป็นสิ่งรับประกันความน่าสนใจของหนังสือได้ไม่น้อยเลยทีเดียว

ผลจากความโด่งดังของหนังสือ บริษัทวอร์เนอร์ ได้สร้างภาพยนตร์ออกสู่สายตาชาวโลก และแฟนหนังสือทั้งหลายปลายปี 2543 และก็ไม่เป็นที่น่าแปลกใจเลยหนังสือสามารถทำรายได้อย่างมหาศาล ท่ามกลางผู้คนที่ชื่นชอบ และผู้คนที่ต่อต้าน อาทิเช่น โรงเรียนประถมศึกษาเซเวนต์เดย์ แอดเวนทิสต์ นครเมลเบิร์น ประเทศออสเตรเลีย สั่งห้ามเด็กนักเรียนนำหนังสือ แฮร์รี พอตเตอร์ เข้ามาในโรงเรียนอย่างเด็ดขาด และไม่บรรจุหนังสือฉบับนี้ไว้ในห้องสมุดด้วย โดยให้เหตุผลว่าเป็นหนังสือที่สอนเด็กให้หมกหมุ่นเรื่องเวทมนต์คาถาและแสดงอำนาจเหนือผู้ใหญ่ (หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ : 2544) นั่นเป็นเพียงการแสดงความคิดเห็นในอีกแง่มุมหนึ่ง แต่ก็ได้หมายความว่าเนื้อหาในหนังสือจะมีแต่สิ่งชั่วร้าย สำหรับประเทศไทย มีเด็กๆ ที่ได้อ่านหนังสือเล่มนี้แล้ว แต่ก็ได้ส่งผลกระทบในทางลบ กล่าวคือ เด็กนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีวิทยาท่านหนึ่งได้ให้สัมภาษณ์ลงหนังสือเนชั่นสุดสัปดาห์ (2544) ว่าได้อ่านวรรณกรรม แฮร์รี พอตเตอร์ เล่มที่ 1 ถึงเล่มที่ 4 จำนวนถึง 3 รอบ นอกจากนี้ยังได้มีการพัฒนาเว็บไซต์ของตนเองชื่อ www.snuffy.htmlplanet.com โดยรวบรวมเรื่องราวต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับหนังสือทั้งหมด จะเห็นได้ว่า น่าจะเป็นผลในทางบวกมากกว่า

ฉะนั้น คงจะไม่ผิดที่จะกล่าวว่า หนังสือน่าจะเป็นเพื่อนที่ดี สามารถตามเราไปได้ทุกหนทุกแห่ง ให้ทั้งความฝันและจินตนาการได้มากที่สุด และไม่ว่าเด็กหรือผู้ใหญ่ ควรจะเริ่มเรียนรู้ที่จะรักการอ่านได้แล้ว ซึ่งสอดคล้องกับ นที สิทันดร (2542) ที่แสดงความเห็นไว้ "แฮร์รี พอตเตอร์ เล่มนี้

ผู้ใหญ่ น่าจะให้ เป็นแบบเรียนที่ดี เป็นตัวอย่างให้ลูกหลานรักการอ่าน โดยเริ่มจากหนังสือเล่มนี้ได้ เช่นกัน” และ “เหตุการณ์ที่เด็กๆ จำนวนนับพันที่ขมุกขมัวกันเพื่อรอซื้อหนังสือภาพเช่นนี้ คงจะเกิดขึ้นในบ้านเราได้ยาก จึงอยากเห็นคนไทยรักหนังสือ อ่านหรือเขียนหนังสือมากกว่าที่เป็นเช่นทุกวันนี้”

คอลัมน์ เรื่องเล่าเยาวชน (หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ : 2544) ก็ยังแสดงความเห็นในทำนองเดียวกันว่า “แม้ว่าโลกจะอยู่ในยุคดิจิทัล ซึ่งเชื่อกันว่าเด็กๆ เลิกอ่านหนังสือ ทว่า หนังสือ “แฮร์รี พอตเตอร์” ทำให้เด็กๆ หันมาอ่านหนังสือเพิ่มมากขึ้น”

การที่มีผู้แสดงทัศนคติต่อหนังสือตามที่กล่าวมาทั้งหมด เป็นที่น่าสงสัยว่าวรรณกรรมเรื่อง “แฮร์รี พอตเตอร์” มีลักษณะเนื้อหาที่พิเศษหรือน่าสนใจอย่างไร จึงสามารถสร้างความสนใจได้มากโดยเฉพาะแก่เด็ก ฉะนั้น ผู้วิจัย จึงเกิดแนวคิดที่จะทำการศึกษาเรื่อง แฮร์รี พอตเตอร์: วรรณกรรมเพื่อพัฒนานิสัยการอ่าน เพื่อวิเคราะห์ถึงเนื้อหาสาระต่างๆที่อยู่ในหนังสือ ประกอบกับการวิเคราะห์ถึงความหมายที่แฝงอยู่เบื้องหลังวรรณกรรมดังกล่าวด้วย โดยมุ่งหวังว่าจะเป็นประโยชน์ต่อแนวทางการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านอันมีผลต่อการพัฒนา และหรือเพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับการพัฒนางานเขียนสำหรับนักเขียนต่อไปได้บ้างไม่มากก็น้อย

ปัญหานำการวิจัย

1. วรรณกรรม แฮร์รี พอตเตอร์ มีเนื้อหาที่เด่นในด้านใดหรืออย่างไร
2. ผู้ที่อ่านวรรณกรรม แฮร์รี พอตเตอร์ แล้วมีผลต่อการพัฒนานิสัยการอ่านของตนเองอย่างไรบ้าง
3. สัญญา (sign) ต่างๆ ที่ปรากฏในวรรณกรรม แฮร์รี พอตเตอร์ มีอะไรบ้างและมีผลต่อการอ่านอย่างไร
4. ผู้อ่านมีทัศนคติต่อวรรณกรรม แฮร์รี พอตเตอร์ อย่างไรบ้าง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาของวรรณกรรม แฮร์รี พอตเตอร์ ในด้านจุดเด่นหรือจุดจับใจที่มีผลต่อความสนใจการอ่าน
2. เพื่อวิเคราะห์สัญญาณที่แสดงหรือเป็นตัวแทนของสิ่งต่างๆ ที่ปรากฏในวรรณกรรม แฮร์รี พอตเตอร์ ที่มีผลต่อนิสัยการอ่าน

3. เพื่อศึกษาการพัฒนานิสัยการอ่านของผู้อ่านหลังจากที่ได้อ่านวรรณกรรม แฮร์รี พอตเตอร์
4. เพื่อศึกษาทัศนคติของผู้อ่านที่มีต่อวรรณกรรม แฮร์รี พอตเตอร์

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยวรรณกรรม แฮร์รี พอตเตอร์ ซึ่งเป็นหนังสือที่ได้รับการแปลจากภาษาต่างประเทศมาเป็นภาษาไทยแล้วเท่านั้น มีจำนวนทั้งสิ้น 4 เล่ม 4 ตอน คือ เล่มที่ 1 ตอนศิลาอาถรรพณ์ เล่มที่ 2 ตอนห้องแห่งความลับ เล่มที่ 3 ตอนนักโทษแห่งอัชคาบัน และเล่มที่ 4 ตอนถ้วยอัคนี
2. การวิเคราะห์เนื้อหา จะวิเคราะห์โดยใช้ทฤษฎีสัญวิทยา และทฤษฎีการเล่าเรื่อง
3. การศึกษาทัศนคติ จะวิเคราะห์จากเอกสาร (Document Analysis) ได้แก่ จดหมายจากผู้อ่าน
4. แนวคิดด้านวรรณกรรมกับการพัฒนา แนวคิดด้านการพัฒนานิสัยการอ่าน และแนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจ จะใช้เป็นกรอบในการพิจารณาเพื่อค้นหาข้อมูลที่มีความสัมพันธ์กับการอ่านและการพัฒนานิสัยการอ่าน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลจากการวิเคราะห์เนื้อหาของหนังสือจะทำให้ทราบถึงจุดเด่นของหนังสือที่มีผลต่อความชอบของผู้อ่าน การปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน การรับรู้ความหมายต่างๆ ที่สอดแทรกในหนังสือ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อนักเขียนหนังสือโดยเฉพาะหนังสือสำหรับเด็ก และเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนางานเขียนของนักเขียนได้
2. ผลจากการวิจัยทำให้ทราบถึงการพัฒนานิสัยการอ่านของผู้อ่านโดยเฉพาะเด็ก
3. ผลการวิจัยจะได้เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการสนับสนุนด้านการปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน

นิยามศัพท์

การวิเคราะห์เนื้อหา หมายถึง การศึกษาองค์ประกอบของการเล่าเรื่อง สัญลักษณ์ การพัฒนาสันนิษฐาน การอ่าน และทัศนคติ

สัญลักษณ์ หมายถึง การใช้ตัวอักษร ภาษา ถ่ายทอดความหมายต่างๆ แทนของจริง หรือตัวจริง (object) ในตัวบท (text) และในบริบท (context) หนึ่งๆ

จุดเด่นหรือจุดจับใจ หมายถึง เนื้อหาบางตอนของเรื่องที่มีความประทับใจแก่ผู้อ่าน เป็นจุดที่ทำให้ผู้อ่านมีความรู้สึกชอบ และพอใจเป็นอย่างมาก มีผลต่อการสร้างนิสัยรักการอ่าน

ทัศนคติ หมายถึง ความคิดเห็น ความรู้สึก และความเชื่อ ที่มีต่อเนื้อหาวรรณกรรมแฮร์รี พอตเตอร์

นิสัยการอ่าน หมายถึง การมีนิสัยชอบอ่านหนังสือมาก อันจะนำไปสู่นิสัยรักการอ่าน

อิทธิพลการอ่าน หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นต่อเนื่องจากการที่บุคคลหนึ่งได้อ่านหนังสือ เช่น การสะสมหนังสือ เลือกรับหนังสือทุกประเภท แนะนำให้ผู้อื่นอ่านหนังสือ เป็นต้น

แรงจูงใจ หมายถึง แหล่งที่มาที่ก่อให้เกิดความต้องการอ่านวรรณกรรมแฮร์รี พอตเตอร์ของผู้อ่าน เช่น เพื่อน ครอบครัว ตัวเอง

พัฒนาการด้านนิสัยการอ่าน หมายถึง บุคคลที่มีความสามารถในการอ่านอย่างมีสมาธิ การอ่านอย่างต่อเนื่อง ไม่รู้สึกเบื่อหน่าย อ่านด้วยความคิดอย่างมีเหตุและผลประกอบ สามารถเข้าใจความหมายทั้งความหมายตรงและความหมายแฝง วัตถุประสงค์ของการพัฒนาการอ่านคือ การพัฒนาตนเอง